

ತೊಗಲ ಬೆಳೆ : ರೋಗಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಎ. ಪಿ. ಬಿರಾದಾರ ಮತ್ತು ಬಸಮ್ಮಾ ಕುಂಬಾರ
ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಬಾಗಲಕೋಟ - 587 101

ಫೋನ್: 08354-223543

ಮಿಂಚಂಚಿ: kvkbhgk@rediffmail.com

ಹೊಳ್ಳಿಕ ಅಕಾರ ಧಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ತೊಗಲಯು ಅಕಾರಭರ್ತತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಏರಡನೆ ಹಕ್ಕಾದಿಲ್ಲ ಇತ್ತನೆ ಮುರಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯಿದು. ಅದರೆ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಇತ್ತನೆಯು ತಡವಾದರೆ ಬೆಳೆಯ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ನಿರೈಳಿದರೆ ಶಕ್ತಿಯ ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಪಿತ್ತ ಹಲಣಾವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಗಳ ಬಾಧೆಯು ಹೆಚ್ಚು. ರೋಗಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಗಳ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಂಡಜೆಕ ಮಾಹಿತ ಇಳ್ಳದೆ.

ತೊಗಲ ಗರಿ ಬೆಳೆಯು ಕನ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಕಾಳು ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಯೋಡಿನ್ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣದಂತಹ ಲವಣಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಸಿನ್, ಟೈರೋಸಿನ್, ಸಿಪ್ಸೈನ್ ಮತ್ತು ಅಜೆಲಿನ್ ಎಂಬ ಅಮ್ಯೋಂ ಅಮ್ಲಗಳು ಸಹ ಇವೆ. ಈ ಬೆಳೆಯು ಅನೇಕ ರೋಗ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಭಾದೆಗೊಳಗಾಗಿ ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಲಾರದ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ತೊಗರಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಮುಖ ರೋಗಗಳಿಂದರೆ, ನೆಟೆ (ಸೋರಗು ರೋಗ), ಬಂಜೆ (ಗೊಡ್ಡು) ರೋಗ, ಘೋರ್ಟೋಪ್ರರಾ ಅಂಗಮಾರಿ ರೋಗ, ಬೂದಿ ರೋಗ.

ನೆಟೆ (ಸೋರಗು ರೋಗ): ನೆಟೆ ರೋಗವು ತೊಗರಿ ಬೆಳೆಯ ಅಶ್ವಿಂತಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟಿ ಮಾಡುವ ಮಣ್ಣಿಜನ್ನು ರೋಗವಾಗಿದ್ದು, ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದರೆ ಬಿತ್ತಿದ 4-6 ವಾರಗಳ ನಂತರ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸುವವು. ರೋಗ ಹೀಡಿತ ಗಿಡಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸೋರಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಗಿಡಗಳು ಪೂರ್ತಿ ಬತ್ತಿದಂತಾಗಿ ಎಲೆಗಳು ಉದುರುವುದು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಗಿಡಗಳ ಹೀಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ರೋಗವು ವೃದ್ಧಿಯಾದಾಗ ಗಿಡಗಳು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಾಯುತ್ತವೆ. ರೋಗ ಹೀಡಿತ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಬೇರು

ತೊಗರಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಡು ರೋಗ (ಸೋರಗು ರೋಗ)

ಮತ್ತು ಕಾಂಡದ ಬುಡಭಾಗವನ್ನು ಸೀಳಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳ ಹೀಗೆ ಕಂಡು ಮಿಶ್ರಿತ, ಕಮ್ಮಿ ಮಂಜ್ಜೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ರೋಗ ಪ್ರಸಾರವಿಂಜ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲೀಂದ್ರಾದಿಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳು

- ರೋಗದಿಂದ ಬಳಲಿದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಸುಡುವುದು ಮತ್ತು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಉಳುಮೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
- ಭೂಮಿಗೆ ಹಸಿರೆಲೆ ಗೊಬ್ಬರ, ತಿಪ್ಪೆಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಬೇಕು ಇದರಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರೋಗಾಣಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಕೊಲಪ್ಪಾಂದು ಸೂಕ್ತ ಜೀವಿಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿರೂಪಾಗಿ ರೋಗಾಣವಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ತೊಗರಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಳ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಜೋಳವನ್ನು ಮಿಶ್ರಿತ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಈ ಬೆಳೆಯ ಬೇರುಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಸಾಯನ (ಹೈಡ್ರೋನ್‌ಸೈನಿಕ ಅಮ್ಲ)ವು ರೋಗಾಣವಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.

- ಪ್ರತಿ ಕೆ.ಗ್ರಾಂ. ಬೀಜಕ್ಕೆ 2 ಗ್ರಾಂ ಕ್ಯಾಪ್ಸನ್ 80 ಡಬ್ಲೂ.ಪಿ. ಅಥವಾ 2 ಗ್ರಾಂ.ಫ್ರೈರಾಂ 75 ಡಬ್ಲೂ.ಪಿ. ಅಥವಾ 2 ಗ್ರಾಂ. ಕಾಬಾಂಕ್ಸೀಲ್ 75 ಡಬ್ಲೂ.ಪಿ. ಅಥವಾ ಕಾಬಾಂಡ್ಯೆಚಿಯಂ 50 ಡಬ್ಲೂ.ಪಿ ಶೀಲಿಂದ್ರನಾಶಕಗಳನ್ನಾಗಲಲ್ಲಿ ಅಥವಾ 4 ಗ್ರಾಂ ಟ್ರೈಕೊಡಮಾರ್ ಜ್ಯೇವಿಕ ಶೀಲಿಂದ್ರದಿಂದ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಿ ಬಿತ್ತಬೇಕು.
- ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತಳಿಗಳಾದ ವೂರುತ್ತಿ (ಐಸಿಪಿ-8863) ಡಬ್ಲೂ.ಆರ್.ಪಿ. 1, ಓ.ಎಸ್.ಎಂ.3 ಆರ್ ಮತ್ತು ಆಶಾ (ಐ.ಸಿ.ಪಿ.ಎಲ್.ಆರ್.ಪಿ.ಎಲ್.87119) ಅಥವಾ ಜಿ.ಆರ್.ಜಿ. 811 ತಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು.

ಬಂಜಿ (ಗೊಡ್ಡು) ರೋಗ: ತೊಗರಿ ಬೆಳೆಗೆ ಮಾರಕವಾಗಿರುವ ಈ ರೋಗವು ನಂಜಾಣವಿನಿಂದ ಉಲ್ಪಣಗೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ರೋಗವು ಅಸೆರಿಯಾ ಕೆಜನಿ ಎನ್ನುವ ತೊಗರಿ ಎಲೆಗಳ ರಸ ಹೀರುವ ಮೃಟು ನುಸಿಗಳಿಂದ ಹರಡುವುದು. ರೋಗ ತಗುಲಿದ ಗಿಡಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಿಡಗಳಿಗಿಂತ ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಹೂ ಮತ್ತು ಕಾಲಿಗಳನ್ನು ಬಿಡದೆ ಬಂಜಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಗೊಡ್ಡಾಗಿ ಇಂತಹ ರೋಗ ತಗುಲಿದ ಗಿಡದ ಎಲೆಗಳು ತಳಿ ಮತ್ತು ದಟ್ಟ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣಿದ ವೋಸಾಯಿಕ್ ವಾಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮುದುರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಈ ರೋಗವು ಬೆಳೆಯ ಎಳೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಕಾಂಡ ಹಾಗೂ ತೊಂಗಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿ ಬೆಳೆಯದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ದೂರದಿಂದ ಇಂತಹ ಗಿಡಗಳು ಕಂಟಿಯಂತೆ ಗೋಚರಿಸುವವು.

ಸಮಗ್ರ ನಿರಾಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳು

- ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಉಳಿಮೆ ಮಾಡಿ ಹೊಲವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಚವಾಗಿಡಬೇಕು.
- ರೋಗದ ಪ್ರಾರಂಭದ ಹಂತದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ರೋಗಗ್ರಹಣ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು, ಸುಟ್ಟು ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು.

ಬೊಂ ರೋಗ

- ಹೊಲದ ಸುತ್ತಲೂ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬದುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆದ ರೋಗಾಣವಿನ ಆವರೆ ಸಸ್ಯಗಳಾದ ಬಹುವಾಣಿಕ ತೊಗರಿ ಮತ್ತು ಕಾಳೆ ತೊಗರಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಸುಟ್ಟು ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು.
- ಬೆಳೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ರೋಗವಾಹಕ ಮೈಟ್ ನುಸಿಗಳ ಹತ್ತೊಂಟಿಗಾಗಿ ನುಸಿ ನಾಶಕಗಳಾದ 2.5 ಮಿ.ಲೀ. ಡ್ರೈಕೊಫಾಲ್ 20 ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ 1.5 ಮಿ.ಲೀ. ಆಕ್ಸಿಡೆಮಟಾನ್ ಮಿಧ್ಯೆಲ್ 25 ಇ.ಸಿ. ಪ್ರತಿ ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
- ರೋಗಾಣವಿನ ಮತ್ತು ರೋಗವಾಹಕ ಮೃಟು ನುಸಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ ವಾಡಲು ಬೆಳೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ವಾಡಬೇಕು.
- ರೋಗ ಪೀಡಿತ ಸ್ಕೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗ ನಿರೋಧಕತೆ ತಳಿಂರೂದ ಐ.ಸಿ.ಪಿ.ಎಲ್.ಆರ್.ಪಿ.ಎಲ್.87119 (ಆಶಾ) ಬಿ.ಎಸ್.ಎಮ್.ಆರ್.ಪಿ.ಎಲ್.736 ಅಥವಾ ಜಿ.ಆರ್.ಜಿ.811 ತಳಿ ಬಳಸಬೇಕು.

ಘೋಷಿತ ಅಂಗಮಾರಿ ರೋಗ: ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಸಸಿಗಳು ತುದಿ ಕೊಳೆತು ಸತ್ತು ಭಾಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿಳುವವು. ರೋಗ ಬಂದ ಗಿಡದ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ನೀರಿನಿಂದ ನೆನೆದಂತಹ ಮಜ್ಜೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಸತ್ತ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯ ಕಾಂಡ, ತೊಂಗಗಳು ಮತ್ತು ಎಲೆಯ ತೊಟ್ಟನ ಮೇಲೆ ಕಂಡು ಬಣ್ಣಿದಿಂದ ಕಡು ಕಂಡು ಬಣ್ಣಿದ ಮಜ್ಜೆಗಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವವು. ರೋಗದ ಸೋಂಕು ಕಾಂಡದ ಮೇಲೆ ಕಂಡು ಬರುವುದು,

ರೋಗ ಸೋಂಕಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಾಂಡದ ತೊಗಟಿಯು ಕೊಳೆಯುವುದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ಗಿಡದ ಭಾಗ ಒಣಿ ಮುರಿದು ಬೀಳುವುದು. ರೋಗವು ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಅಥವಾ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕ್ರಮಗಳು

ನೀರು ನಿಲ್ಲುವ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ತೊಗರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಾರದು, ನಿಂತ ನೀರು ಬಸಿದು ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತೊಗರಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠೋದವಾರ ಶಿಲೀಂದ್ರದ ಪುಡಿಯಿಂದ (ಪ್ರತಿ ಕೆ. ಗ್ರಾಂ ಬೀಜಕ್ಕೆ 6 ಗ್ರಾಂ) ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಶಿಲೀಂದ್ರನಾಶಕವಾದ ಮೇಟಲಾಕ್ಸೀಲ್‌ನಿಂದ (6 ಗ್ರಾಂ ಪ್ರತಿ ಕೆ.ಗ್ರಾಂ ಬೀಜಕ್ಕೆ) ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ರೋಗ ಲಕ್ಷಣ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ರಿಡೋಮಿಲ್ ಎಮ್.ರ್ಯೂಡ್ (4 ಗ್ರಾಂ. ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ) ಯಿಂದ ಸಿಂಪರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಾದ ಉಳಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬೂದು ರೋಗ: ತೊಗರಿಯಲ್ಲಿ ಬೂದು ರೋಗವು ಒಡಿಯಾಟಿಸ್ ಟೊರಿಕಾ ಎಂಬ ಶಿಲೀಂದ್ರದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದು. ಇದು ಬಹುವಾಷಿಕ ತೊಗರಿ ಮತ್ತು ಆಸರೆ ಸಸ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತದೆ. ಕೋಯಿಲ್ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಅಳಿದುಳಿದ ಸಸ್ಯ ಅವಷೇಷಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಸಹ ಜೀವಿಸುತ್ತದೆ. ತಡವಾಗಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ತೊಗರಿಯಲ್ಲಿ ರೋಗ ಹೆಚ್ಚು.

ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು: ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಳದಿಯುತ್ತ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಎಲೆಗಳ ಕಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಬೂದಿಯಂತಹ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ, ರೋಗ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಎಲೆಗಳು ಒಣಿ ಉದುರಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ರೋಗ ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಾಗೆ ಕಾಳು ಕಟ್ಟುವಿಕೆ ಪ್ರವಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.

ನಿರ್ವಹಣೆ : ಬೆಳೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಬಾವಿಸ್ನೊ 1 ಗ್ರಾಂ ಅಥವಾ ಹೆಕ್ಸೋನಾಜೋಲ್ ಒಂದು ಮಿ. ಲೀ. ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಜೀವ ಜಲವಿದ್ವರೆ ನಕ್ಷೀತು ಧರೆ

ಬರ ಅಲಿಕಲು ತಪಗ್ಗೆದ ರಾಜ ಭಗೀರಥ
ಗಂಗೆ ಹರಿದಳು ಬಯಲಲ್ಲಿ ಇಲಿದು ಪವಣ
ಕರೆ ಬಯಸಿತ್ತು ನೀರಿಗಾಗಿ ಅಪುತ್ತಿ
ಸಂತಪದಿ ಗ್ರೀದಳು ಅತ್ಯಾಹುತಿ, ಯುವತೆ ಭಗೀರತಿ

ಕರೆವೆ ಕೊಳ್ಳಬಾಗಳು ಹಾಡಿದ್ದವು ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ನಾಂದಿ
ಕರೆಭಾವಿಗಳೆ ಜೀವಕೆ ನೀಡಿದ್ದವು ನೆಮ್ಮದಿ
ಕಟ್ಟುತ್ತಿರೆಂದು ಕಟ್ಟಬಾಗಳ ನೀರಾವರಿಗೆ ನೀಡಲು ನೀರು
ಅದರೂ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಕುಡಿಯಲು, ಮುದುಡಿದೆ ಮುಂಗಾರು

ಕಾನನ ಅಲಿದಿದೆ ಕಟ್ಟು ಮೀರಿದ ಆಸೆಗೆ
ಕರೆಗಳು ಕುಗ್ಗಿವೆ ಮೊಳು, ವಸತಿ ವಿನ್ಯಾಸಕೆ
ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಹೊಗೆ, ನಡೆದಿದೆ ಕನ್ನ ಕೊರೆಯುತ ಧರೆ, ಇಲ್ಲದೆ ಕಡಿವಾಣ
ಬಿಸಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಬದಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹವಾಮಾನ

ಬಿರಿದಿದೆ ಭೂಮಿ, ಬಿಕ್ಕಳಿಸುತ್ತಿದೆ ಜೀವ, ಹನಿಹನಿ ನೀರಿಗಿಂದು
ಎದ್ದಿದೆ ಕೊನು ಅಪರಾಪಕೆ ಅಲೆಂಬಿಂದು ಇಲೆಂಬಿಂದು
ರಕ್ಷಿಸಿ ಪರಿಸರವೆಂದು, ಕಾನನ ಕಡಿಯಿದರೆಂದು
ಬ್ರಹ್ಮದೇವೆ ನೀರು ಒಸರಲೆಂದು, ಮರಭೂಮಿಯಲೂ ಹೊವರಳಲೆಂದು

ನಿಜ ಗುಬ್ಬಿಷಿಯ ಗುಟುಪು ಆರಿಸು ಕಾನನದ ಬೆಂಕಿ
ಎನಬೇಡಿ ಏನು ಮಹಾಮಾಡಿಯೇನು ನಾ ಏಕಾಂಗಿ
ಆಗಸದಗಳ ಆದೀತು ಬೋಗಸೆ, ಮಾಡಿದರೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಕೃಗೂಡಿಸಿ
ಮನೆಮನೆಯಲೂ, ಪ್ರತಿಹೊಲದಲೂ ನಡೆಯಲಿ ಮಳೆಯ ರಾಶಿ

ಮರಗಳ ಬೆಳೆಸಿ, ಕರೆಗಳ ಉಳಿಂಬಿ, ಹನಿನೀರುಣಿ ಬೆಳೆಸಿ
ಇಂಗಲಿ ನೀರು, ತಂಗಲಿ ನೀರು, ಇಳ ಬೆಳೆ ತಂಪಾಗಿಸಿ
ಜಲರಕ್ಷಿಯ ಪೊತೊಟ್ಟು ಬರಹೊಡೆದೊಡಿಸಿ ನೀವೋ ಶ್ರಮಿಸಿ
ಜೀವ ಜಲವಿದ್ವರೆ ನಕ್ಷೀತು ಧರೆ ತಾ ನಳಿನಳಿಸಿ

– ಬಿ. ಎಂ. ಜಿತ್ತಾಮೂರ್ತಿ
ಕೃಷ್ಣ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ರಾಯಚೂರು – 584 104
ಫೋನ್: 9448821755, ಮಿಂಚಂಚಿ: basavarajc7@gmail.com